

Vantaanjoen ja Helsingin seudun
vesiensuojeluyhdistys ry

Viesti perille - viestintähanke

1. Johdanto

Vantaanjoen vesiensuojeluyhdistyksessä käynnistyi 29.8.2017 ympäristöministeriön rahoittama viestintähankke. ”Viesti perille - Vantaanjoen vesistöalue, Etelä-Suomen luontohelmi, hyvään ekologiseen tilaan” -viestintähankkeella pyritään edistämään Vantaanjoen toimenpideohjelman 2017 - 2027 toimenpiteiden käynnistämistä.

[Vantaanjoen toimenpideohjelma 2017 - 2027](#) on Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistyksen (VHVSY) valmisteleva ohjelma Vantaanjoen vesistöalueen kehittämisen tavoitteista ja tarvittavista toimenpiteistä kaudelle 2017 - 2027. Ohjelman tavoitteena on saattaa vesistöalue hyvään ekologiseen tilaan vuoteen 2027 mennessä.

2. Hankkeen tavoitteet

Viesti perille -hankkeen tavoitteena on edistää Vantaanjoen toimenpideohjelman toteuttamista viestintäkampanjan avulla. Kohderymänä ovat kuntapäättäjät, koulut ja paikalliset toimijat kuten kyläyhdistykset sekä media. Hankkeen avulla ohjelman tavoitteet ja toimenpiteet tuodaan kuntapäättäjien ja kuntalaisten tietoon ja siten heitä aktivoidaan toimintaan.

Viestinnässä hyödynnetään erilaisia menetelmiä sosiaalisen median viestinnästä retkiin ja tutkivaan oppimiseen kouluissa. Myös perinteisillä esitelmillä ja keskustelutilaisuuksissa jaetaan tietoa toimenpideohjelmasta. Vesistöalueen eri puolilla ja eri osa-alueilla toteutettavat hankkeet edistävät kukin omalta osaltaan vesien ja ympäristön tilan parantumista ja virkistyskäyttöödellytysten paranemista. Hankkeen avulla lisätään alueen asukkaiden aktiivisuutta omasta lähiympäristöstä huolehtimiseen.

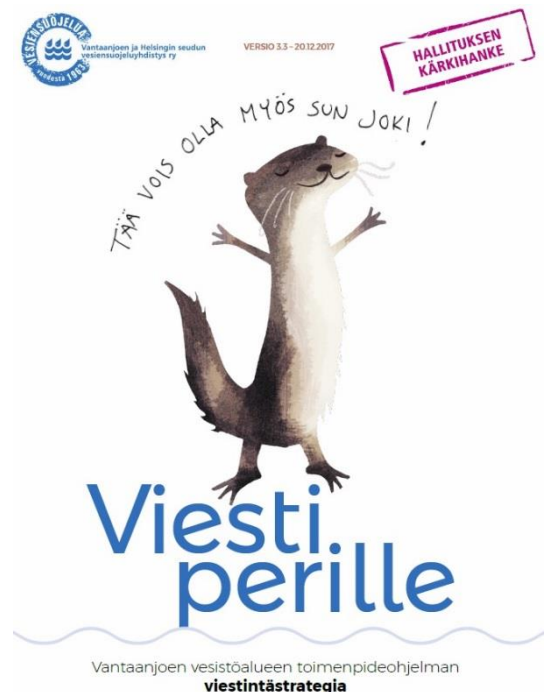
Viestintähankkeen tavoitteiden toteutumista voidaan arvioida seuraamalla mm. Vantaanjokeen liittyvien uutisten näkyvyyttä eri medioissa sekä kokoamalla eri tilaisuuksiin osallistuvien henkilöiden määriä sekä some-uutisten jakoa sekä näkyvyyttä lehdistössä. Tällaisten mittareiden avulla voidaan seurata viestinnän vaikuttavuutta ja näkyvyyttä.

3. Hankkeessa tehdyt toimenpiteet

3.1. Viestintäsuunnitelma

Hankkeen aluksi laadittiin [viestintäsuunnitelma](#), joka sisältää useita erilaisia toimenpiteitä. Viestinnän kohderyminä ovat päättäjät, koulut ja koululaiset sekä paikalliset toimijat, joille kullekin on esitetty työkalut viestin eteenpäin viemiseksi.

Suunnitelma ja sen toteuttamiseksi laaditut työkalut toimivat jatkossa yhdistyksen viestinnän pohjana. Suunnitelmatyön yhteydessä lanseerattiin myös yhdistystä ja Vantaanjokea symboloiva Helmi-Saukko hahmo. Suunnitelma sisältää mm. erilaisia Helmi-hahmoja, Helmi-sarjakuvapohjan sekä Power Point -kalvot, joiden avulla Vantaanjoen toimenpideohjelmaa voidaan esitellä erilaisissa tilaisuuksissa ja seminaareissa. Suunnitelmassa on listattu lukuisia viestintämahdollisuuksia ja tapoja, joista osa otettiin heti käyttöön ja osaa käytetään tulevina vuosina.

3.2. Vaikuttaminen kuntapäätäjiiin

Toimenpideohjelmaa on esitelty valuma-alueen kuntien päättäjiille (ympäristölautakunnat ja tekniset lautakunnat seitsemässä kunnassa). Lisäksi on järjestetty vapaamuotoisempia kuntapoliitikkojen ja sidosryhmien tapaamisia. Vastaanotto lautakunnissa on ollut positiivista. Vantaanjoki-neuvottelukunnalle järjestettiin kesäretki 22.8.2018. Retkellä tutustuttiin yhdistyksen automaattiseen salaojavesien laadun ja määrän mittaukseen Espoon Röylän tutkimuskentällä, vierailtiin Knehtilän luomutilalla Palopurossa, kuultiin esitys maatilojen yhteistyöverkoston vaikutuksista ravinnevirtoihin, tutustuttiin tilan rakenteilla olevaan biokaasulaitokseen, alueen kalataloudellisiin kunnostuksiin ja Vantaanjoen kipsinlevitys -kärkihankkeeseen.

Yhdistys tiedotti laajalla jakelulla jäsenistölleen sekä sidos- ja yhteistyötahoilleen hankkeiden etenemisestä sähköisillä Viestejä Vantaanjoelta –tiedotteillaan: [1/2018](#), [2/2018](#), [3/2018](#) ja [4/2018](#).

Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistyksen henkilökunta esitteli Vantaanjoen toimenpideohjelmaa ja Viesti perille -hanketta useissa tilaisuuksissa jo vuonna 2017 edistäen toimenpideohjelman hankkeiden ja toimien toteuttamista:

- Yhdistyksen ”Hulevesien hallinta Vantaanjoen valuma-alueella – haasteita ja ratkaisuja” -[seminaari 12.10.2017](#).
- VHVSY vaikutti lausunnollaan Hyvinkään ja Riihimäen ympäristönsuojelumääräyksiin siten, että haja-asutuksen jätevesiä koskevia määräyksiä yhtenäistettiin vastaamaan muiden Vantaanjoen valuma-alueen kuntien määräyksiä.
- Sipoon kunnan rakennusvalvonnalle pidettiin syksyllä 2017 koko päivän kestävä haja-asutuksen jätevesikoulutus.

3.3. Kansalaisaktiivisuuden lisääminen ja tiedottaminen

Osia Vantaanjoen toimenpideohjelman 2017 – 2027 toimenpide-ehdotuksista voidaan toteuttaa talkoovoimin paikallisten asukkaiden toimesta. Toimintaa pyritään aktivoimaan ja kannustamaan, sillä paikalliset ja alueelliset yhdistykset tekevät arvokasta työtä vesistöalueella. Hyvinä esimerkkeinä ovat Kytäjärven suojeluyhdistyksen aktiivinen toiminta, jonka myötä Kytäjärvi on Hyvinkään kunnan ja osin yhdistyksen tukemana saamassa oman toimenpideohjelmansa. Nurmijärvellä puolestaan Kissanvoja-työryhmän ansiosta rakennettiin lapsille uusi onkipaikka Nurmijärvelle. Yhdistyksen jokitalkkari osallistui työryhmän toimintaan ja järjesti onkitapahtuman Kissanojalla 28.-30.5.2018.

Kansalaisaktiivisuuden lisäämiseen vaikutettiin median avulla. Yhdistyksen vesiensuojelun ja kalaston asiantuntijat ovat tuoneet toimenpideohjelman tavoitteita ja toimenpiteitä esille valuma-alueen kuntien eri medioissa. Yhdistyksen asiantuntijat ovat olleet haastateltavina paikallisessa mediassa ja kirjoittaneet itse artikkeleita, mm.:

Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys ry

VIESTEJÄ VANTAANJOELTA
Nro 3/2018

Vantaanjoen kipsihanke hyvässä vauhdissa
Vantaanjoki-neuvottelukunnan kesäretki

Kipsihankeessa tarkoitetaan myös kipsin mahdollisia vaikutuksia kalastoon. Yhdistyksen jokitalkkari apulaisineen tekemässä hankkeen sähkökoekalastuksia.

Vantaanjoen valuma-alueen peltojen kipsikäsitellyn on käynnissä tänä syksynä kipsataan noin 1000 ha peltoa Nurmijärven alueella. Kaikkiaan hankkeessa levitetään kipsiä noin 5 500 peltohehtaarialle, minkä ansiosta Vantaanjoen meren kulketana fofortuuma pienenee yli kaksi tonnia ja kiintoainekuormitus miljoona kiloa vuodessa!

Yhdistyksen vastuulla oleva jatkuvatoiminen veden laadun seuranta on käynnissä, ja syyskuun alusta tehtiin hankkeen kalastustutkimuksiin liittyvät ensimmäiset sähkökoekalastukset. John Nurminen säästön johtama hanke on yksi vesien- ja merenhoidon kärkihankkeista.

Seuraa ajankohtaisia hankkeilumisia Twitterissä #kipsi #Vantaanjoki tai lue lisää hankkeesta [sältä](#).

Hulevesiseminaari 10.10.2018 Vantaalla

Hulevesiseminaari pidetään 10.10.2018 Vantaan kaupungintalolla, jonka jälkeen maastokäynnillä tutustutaan hulevesien hallintaan viherkatkoyhdistyksen avulla.

Katso koko mielenkiintoinen ohjelma ja ilmoittaudu 4.10.2018 mennessä heli.vahtera@vesiensuojelu.fi. Tervetuloa kaikki Vantaanjoen alueen hulevesien kanssa toimijat, niin kaavottajat, suunnittelijat kuin suojelijat!

Sää suosi Vantaanjoki-neuvottelukuntaa ja kutsuvieraita 22.8.2018 maastoretellä jokialueen ajankohtaisiin vesiensuojelukohteisiin. Automaattimittauksiin perehtymisen lisäksi tutkimuskohteena oli Knehtilän tila Palopurossa, jossa kuulimme tilan agrotekniikasta symbioosista ja Palopuron kalataloudellisista kunnostuksista. Päivän päätteeksi päästiin kipsikasan äärelle näkemään kipsin vaikutukset vedenlaatuun pikademossa.

Suosittu virkistyskäyttöesiteet päivitetty

Vantaanjoen ja Helsingin seudun Vesiensuojeluyhdistys ry

Viestejä Vantaanjoelta
Viestejä Kytäjärvellä

Päivitetty esiteitä on saatavilla kuntien infopisteistä ja kirjastoista. Hae omasi ja lähde hakemaan hyönteistöä lähiluonnosta!

- Etelä-Suomen luontohelmeä ehostamassa, [Aquarius 1/2017](#)
 - Viesti perille –viestintähanke sai vesien- ja merenhoidon kärkihankerahaa, [Aquarius 1/2017](#)
 - Rahaa Vantaanjoen veden laadun parantamiseen, Aamuposti 26.1.2018
 - Vantaanjoki kelpaa taimenelle, Hämeen Sanomat 27.1.2018
 - Nurmijärveltä jätevettä lähes päivittäin Vantaaseen, Aamuposti 28.1.2018
 - [Vantaanjoen vesistöalueen imagoa kohotetaan kymmenvuotisella toimenpideohjelmalla](#) (ELY-keskuksen sähköinen lehti 13.3.2018)
 - Taimenten paluu päättyy Haarajoelle, Keski-Uusimaa 17.3.2018
 - Yksi Helsingin parhaista kalapaikoista avautui kaikille onkijoille, YLE 14.5.2018
 - Tutkija puolustaa maatalouden vesiensuojelutoimia, Maaseudun Tulevaisuus 18.5.2018
 - Pilliniemessä opetettiin onkikalastusta, Aamuposti 21.5.2018
 - Vantaanjoki sai toimenpideohjelman, Ekokaari 1/2018
 - Mieliopidekirjoitus Vantaanjoesta Helsingin Sanomissa 2.6.2018
 - Myllykoski sai uuden onkipaikan, Nurmijärven Uutiset 9.6.2018
 - Sinileivistä ei toistaiseksi ilmoituksia, Aamuposti 19.6.2018
 - Vantaanjoesta löytyi luvattomia patoja, (jokitalkkari), Aamuposti 3.7.2018
 - Ei ole jokea väriin katsominen, Vantaan Sanomat 8.7.2018
 - Arolamminkoski on jälleen ennallaan, Aamuposti 31.7.2018
 - Ammattimaista kalastusvalvontaa, Kalastuslehti 4/2018
 - Jokitalkkarilla riittää töitä, Suomi 2018
 - Kipsi sitoo fosforin peltoon, Helsingin Sanomat 6.9.2018
 - Kytäjärven tila on heikoin Hyvinkään järvistä, Aamuposti 12.11.2018
 - [Nurmijärvellä Suomen vanhin mittausasema](#), Nurmijärven Uutiset 27.11.2018
 - Puhdas Vantaanjoki, hyvinvointimme virta, [Aquarius 1/2018](#)
 - Vantaanjoen kipsihanke kirkkaamman Vantaanjoen puolesta, [Aquarius 1/2018](#)
 - Pienet puhdistamot, suuri kuormitusriski, [Aquarius 1/2018](#)
- Maatalouden vesiensuojelutoimet ja automaattimittaukset -esitykset hajajätevesineuvonnan asukastilaisuuksissa 13.6. ja 19.6.2018 Nurmijärvellä.
- Silakkamarkkinoiden tapahtumateltoa 9.-12.10.2018, jossa VHVS:n työntekijät esittelivät kolmena päivänä Vantaanjoen toimenpideohjelmia, Viesti perille- hanketta ja yhdistyksen toimintaa.

Tiedotteet ja muu materiaali

- Vantaanjoen toimenpideohjelmaa ja siitä tehtyä infolehtistä on jaettu päättäjille ja kansalaisille erilaisissa tapahtumissa. Ne ovat saatavilla myös yhdistyksen verkkosivuilta, osoitteesta www.vantaanjoki.fi.
- yhdistyksen sähköinen [Viestejä Vantaanjoelta –tiedote](#) lähetetään neljä kertaa vuodessa yhdistyksen yhteistyökumppaneille ([1/2018](#), [2/2018](#), [3/2018](#) ja [4/2018](#)).
- #vantaanjoenhelmi lanseerattiin yhdistyksen [verkkosivuilla](#) ja facebookissa.

- yhdistyksen verkkosivuilla julkaistiin [Viesti Perille -hankkeen](#) oma sivu, jossa esiteltiin Helmi-saukko

- Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistyksen noin 350 yhteistyökumppanille lähetettiin joulukuussa 2017 Helmi-saukko joulukortti.
- Suositut jo vuonna 1999 lanseeratut ja keväällä 2018 päivitettyt Virkisty Vantaanjoella ja Virkistys Keravanjoella –esitteet saivat viestintähankkeen myötä uuden [Helmi-Saukolla koristellun ilmeen](#). Esitteet kertovat Vantaanjoen päähaaran ja Keravanjoen melonta-, kalastus- ja muista virkistysmahdollisuuksista.
- Helmi-heijastimia jaettiin vuoden aikana sidosryhmille, kertoen samalla Vantaanjoen toimenpideohjelmasta.
- Pienet puhdistamot -hanke julkaistiin Nutribute -joukkorahoituslupausalustalla perjantaina 15.12.2017. Hanke levisi sosiaalisessa mediassa kiitettävästi; se saavutti tuhansia lukijoita viestin jakojen kautta. Hanke sai myös joukkorahoituslupausalustan kautta pienen lahjoituksen (522 euroa).

Some –viestintä

Facebookiin kirjoitettiin vuoden 2018 aikana 30 julkaisua, joilla tavoitettiin 11 595 ihmistä. Julkaisuihin tuli 493 tykkäystä ja kommenttia ja niitä jaettiin 39 kertaa. Julkaisuihin sitouduttiin 1 734 kertaa. Sitoutumisella tarkoitetaan julkaisujen tykkäämistä, kommenttien, jakojen ja julkaisujen klikkausten yhteismäärää. VHVS:n hajajätevesihankkeen facebook-julkaisut (13 kpl) eivät sisälly näihin lukuihin. Lisäksi neljästi vuodessa on julkaistu Viestejä Vantaanjoelta sähköpostitiedote. Yhdistyksen verkkosivuilla on julkaistu myös [Virkistyskäyttöesitteitä](#) ja sähköinen [kalastusinfolehtinen](#). Viesti Perille-hankkeella on lisäksi [oma alisivunsa](#). Viestintäkampanjan ja yhdistyksen tunnushahmo, Helmi-Saukko on ollut yhdistyksen viestinnässä tiiviisti mukana.

Some –viestintää on hankkeen aikana tehty seuraavasti:

- Twitter @AnuOksanenVHVS
 - yli 70 twiittiä, tykkäyksiä noin 300, uudelleen twiittauksia noin 60 kpl
 - #vantaanjoenhelmi #vantaanjoki #vesiensuojeluyhdistys
- verkkosivut (vantaanjoki.fi)

- Facebook
 - 30 julkaisua vuoden 2018 aikana, joilla tavoitettiin 11 595 ihmistä.
- Viestejä Vantaanjoella-tiedotteet, Virkisty Vantaanjoella- ja Keravajoella-esitteet
- Paikallisten vesiensuojeluyhdistysten ja alueen yritysten yhteydenotoissa ja asukastilaisuuksissa kerrottu rahatpintaan.fi -sivustosta
- MailChimp –tiedotteet, yhdistys- ja yrityslogo

3.3. Koulu yhteistyö

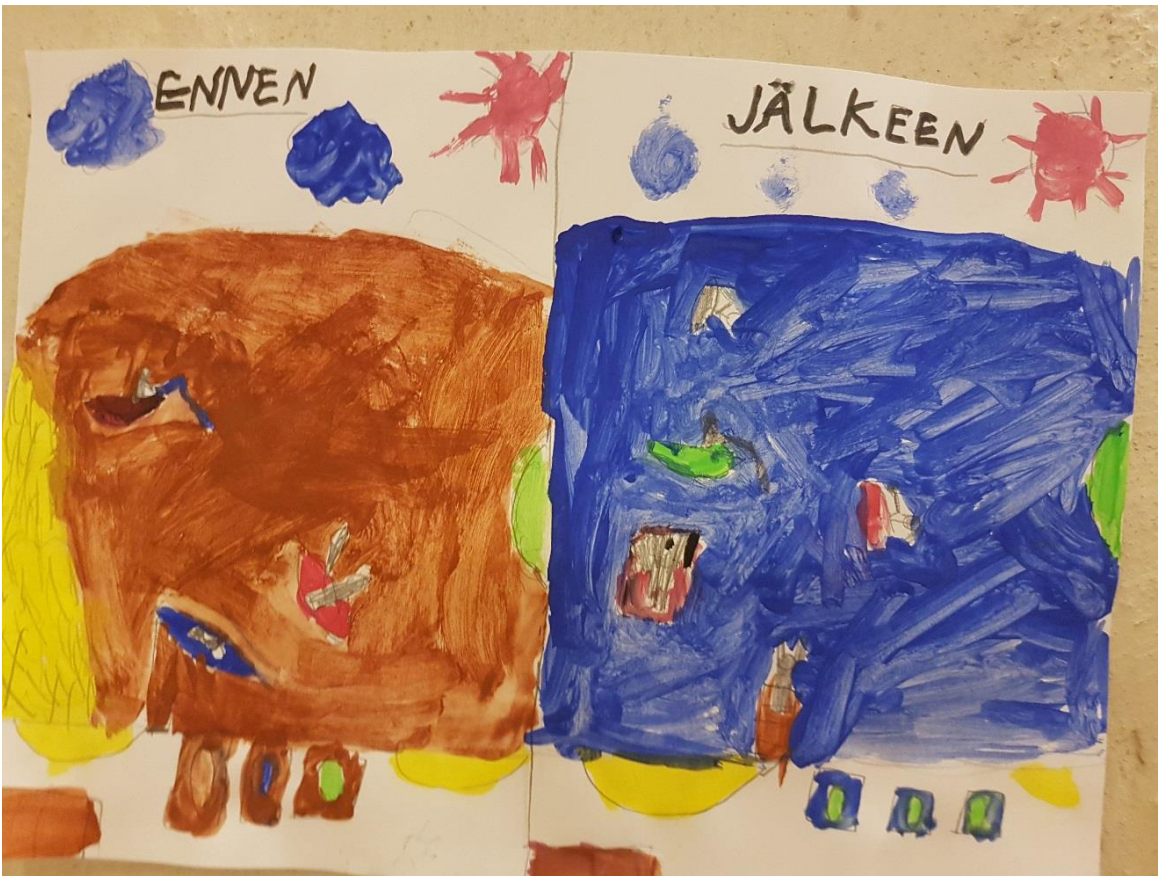
Yhdistyksen jokitalkkari toimii Vantaanjoen vesistöalueella virtavesiin liittyvissä tehtävissä yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Hankkeessa on tehty Vantaanjoen vesistöalueella kalataloudellisia ja muuhun virkistyskäyttöön liittyviä toimenpiteitä, mm. inventoitu ja kunnostettu lohikalajien lisääntymisalueita, järjestetty lasten ongintatapahtumia, suunniteltu ja rakennettu lasten ja nuorten onkikohteita, kunnostettu luontopolkuja, ylläpidetty melontareitistöä ja siistitty jokivarsia roskista. Erityisesti ongintatapahtumat ovat olleet erityisen suosittuja. Resurssien puutteessa kaikille halukkaille kouluille ei ole pystytty järjestämään Vantaanjokeen liittyvää ohjelmaa.

Viestintähankkeen myötä toteutettiin seuraavia tapahtumia:

- Ongintapäivät suurelle joukolla koululaisia toukokuussa (Hyvinkää ja Nurmijärvi).
 - Hyvinkään Pilliniemessä 14. – 18.5.2018, Nurmijärven Kissanojalla 28.-30.5.2018.
- 8. luokkalainen oppilas oli työharjoittelussa yhdistyksessä ja hän kirjoitti kokemuksistaan [blogin](#), joka julkaistiin yhdistyksen www- ja facebook-sivuilla.
- Toisen, 9. luokkalaisen TET-harjoittelustaan kirjoittama [blogikirjoitus](#) julkaistiin myös www-sivuilla.
- Keravanjoen taimenkanta -esitykset Tuusulan kouluissa (jokitalkkari).
- Lähestyttiin alueen kouluja loppukeväästä kirjeitse yhteistyön käynnistämisestä, millainen olisi unelmiesi Vantaanjoki (kirjoittamalla, piirtämällä, valokuvaamalla, videoimalla tai Helmi-sarjakuvan avulla ideoituna).
- Valituille Vantaan- ja Keravanjoen varressa sijaitsevien koulujen biologiasta kiinnostuneille oppilaille myönnettiin Helmi-kunniakirjoja ja tarjottiin mahdollisuutta tulla tekemään TET-harjoittelunsa yhdistyksessä.

Kuva 1. Jokitalkkarin järjestämät koululaisten onkipäivät Hyvinkään Pilliniemessä.

Kuva 2. Paikallisen koulun oppilaan näkemys Hyvinkään Kytjärven tarvitsemasta muutoksesta.

3.4. Toimenpideohjelman hankkeet

Osin tehostetun viestintäkampanjan myötä VHVSY on käynnistänyt hankekauden aikana useita Vantaanjoen toimenpideohjelmassa listattuja hankkeita ja toimenpiteitä. Osa käynnistetyistä hankkeista on kokonaan yhdistyksen vetämiä hankkeita (mm. Pienet puhdistamot, Maanlajityshanke) ja osa hankkeita, joissa yhdistys on ollut tärkeänä suunnittelu- ja yhteistyökumppanina (mm. Vantaanjoen kipsi-hanke, Loutinoja-hanke).

- Yksi Vantaanjoen toimenpideohjelmassa mainituista hankkeista, [20-99 AVL pienet puhdistamot](#) -hanke sai rahoitusta ympäristöministeriöstä ja on edennyt suunnitelmien mukaisesti vuonna 2018.
- Vuoden 2018 aikana käynnistettiin esiselvitys Vantaanjoen valuma-alueella sijaitsevista maanlajitysalueista ja niiden vaikutuksista vesistöjen ja pohjaveden laatuun. Lisäksi haettiin rahoitusta vuosina 2019-2020 toteutettavaa vesien laadun seurantatutkimusta varten.
- [Vantaanjoen Kipsi-hanke](#), ympäristöministeriön kärkihanke yhdessä John Nurmisen säätiön kanssa käynnistyi
- [Loutinojan hulevesihanke](#) sai ympäristöministeriön kärkihankerahaa
- Vesysuomi eli Suomen vesiensuojeluyhdistysten Liiton valkoisten alueiden yhdistystoiminnan elävöittäminen –hanke sai ministeriön kärkihankerahaa
- Hyvinkään Kytäjärvelle laadittavan toimenpideohjelman esiselvitys
- Kierrätyskipsihankkeen edistäminen on vireillä yhdessä Remeon ja Vantaan kaupungin kanssa
- Aiempien virtavesi-inventointien tulosten pohjalta valmistui [Myllykosken alueen kalataloudellinen kunnostussuunnitelma](#)
- Vesilaitosjohtajien tapaaminen, ylivuotojen vähentämishankkeen suunnittelu 22.10.2018
- Hajajätevesineuvonnan laajentaminen vuonna 2019, hankesuunnittelua ja rahoitushaku
- Kouluyhteistyön laajentaminen Jokitalkarissa, hankesuunnittelu joulukuussa 2018

4. Tavoitteiden saavuttaminen

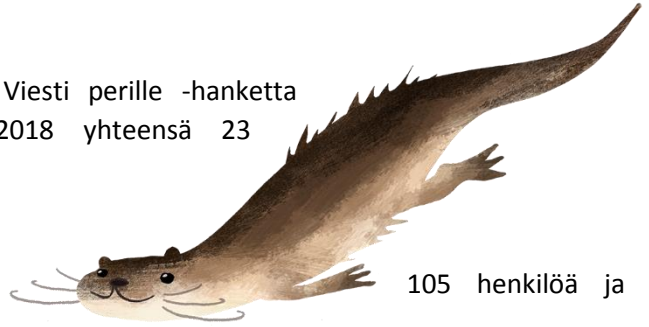
4.1. Päättäjät

Ohjelman tavoitteiden saavuttaminen ja toimenpiteiden toteuttaminen vaativat ohjelman ydinviestin levittämistä alueen kuntien päättäjille ja viranomaistahoille, toimijoiden sitouttamista, yhteistyön tiivistämistä ja paikalliseen omaehtoiseen aktiivisuuteen kannustamista. Viestinnän ammattilaisen apu, minkä hanke mahdollisti, oli arvokasta. Viestintähankkeen lisäresurssien myötä yhdistys pystyi toteuttamaan aiempaa laajemman kuntakierroksen alueen ympäristölautakuntiin ja teknisiin lautakuntiin. Vastaanotto ja palaute näiltä käynneiltä olivat hyvin positiivisia.

- Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnassa käynnin innoittamana päätettiin kunnassa laatia Vantaanjoen toimenpideohjelmaa astetta konkreettisempi, paikallinen toimenpideohjelma.
- Hyvinkään ympäristölautakuntakäynnin pohjalta alettiin laatia Kytäjärven toimenpideohjelmaa.
- VHVSY vaikutti lausunnollaan Hyvinkään ja Riihimäen ympäristönsuojelumääräyksiin siten, että haja-asutuksen jätevesiä koskevia määräyksiä yhtenäistettiin vastaamaan muiden Vantaanjoen valuma-alueen kuntien määräyksiä.
- Yhdistys järjesti Sipoon kunnan rakennusvalvonnalle päivän mittaisen haja-asutuksen jätevesikoulutuksen ja tutustumiskäynnin Särkelän vähävetiseen kiinteistöön. Koulutuksessa painotettiin yhtenäistämään hajajätevesiä koskevien määräysten linjaa muiden Keski-Uudenmaan alueen kuntien mukaiseksi.

4.2. Viestinnän toteutuminen

Vuoden 2017 Vantaanjoen toimenpideohjelman ja Viesti perille -hanketta esiteltiin kolmessa lehtiartikkelissa ja vuonna 2018 yhteensä 23 lehtiartikkelissa.

Lautakuntatapaamisissa tavoitettiin yhteensä noin 105 henkilöä ja sidosryhmätilaisuuksissa yhteensä noin 200 henkilöä.

Hulevesiseminaariin (10.10.2018) osallistui 70 henkilöä ja Vantaanjoki-neuvottelukunnan retkelle 30 henkilöä. Lisäksi hajajätevesineuvonnan tilaisuuksissa, joissa esiteltiin toimenpideohjelman asioita, mm. peltojen kipsikäsittelyä, tavoitettiin 60 kuulijaa. Silakkamarkkinoiden tapahtumateltiltä keräsi paljon kiinnostuneita kuulijoita, karkea kokonaisarvio noin 150 henkeä. Kokonaiskuulijamäärä perustuu arvioon, koska silakkamarkkinoilla ei ollut yleisölaskentaa. Kaiken kaikkiaan vuoden 2018 aikana tavoitettiin vähintään noin 600 kuulijaa.

Facebookiin kirjoitettiin vuoden 2018 aikana 30 julkaisua, joilla tavoitettiin 11 595 ihmistä. Julkaisuihin tuli 493 tykkäystä ja kommenttia ja niitä jaettiin 39 kertaa. Julkaisuihin sitouduttiin 1 734 kertaa. Sitoutumisella tarkoitetaan julkaisujen tykkäämistä, kommenttien, jakojen ja julkaisujen klikkausten yhteismäärää. VHVS:n hajajätevesihankkeen facebook-julkaisut (13 kpl) eivät sisälly näihin lukuihin.

4.3. Jokitalkkari ja kouluyhteistyö

Jokitalkkarin vastuulla hankkeessa oli kouluyhteistyö. Erityisesti talkkarin järjestämät koulujen ongintapäivät olivat hyvin suosittuja ja kysytyjä. Koulujen, opettajien ja oppilaiden oli helppo ottaa tarjottu, valmiiksi täysin suunniteltu ongintapäivä- tai luentopaketti vastaan.

Koulut ovat jo hyvissä ajoin suunnitelleet seuraavan lukukautensa sisältöä ja uuden idean tuominen kesken lukukautta tai aivan lukukauden lopussa on haasteellista ottaa vastaan. Tämä lienee syynä, ettei kouluille keväällä 2018 lähetetty yhteistyökirje ottanut tällä erää tuulta alleen. VHVS:n idea biologiasta ja vesiensuojelusta kiinnostuneille oppilaille myönnettävästä kunniakirjasta ja kouluyhteistyöstä otettiin puolestaan innolla vastaan. Samassa yhteydessä VHVS sai myös tietoa niistä opettajista, jotka ovat jatkossa kiinnostuneita vesiensuojeluun liittyvästä yhteistyöstä.

4.4. Toimenpideohjelman käynnistetyt hankkeet

Toimenpideohjelman tavoitteiden toteutumista voidaan mitata ohjelman sisältämien hankkeiden ja toimenpiteiden toteutumisella. Mittarina voidaan käyttää toimenpiteiden ja hankkeiden määrällistä sekä laadullista toteutumista. Vuonna 2018 Viesti perille -hankkeen aikana käynnistyi seitsemän uutta hanketta ja osa vanhoista hankkeista sai lisärahoitusta (kohta 3.4.).

5. Johtopäätökset ja jatkotoimenpiteet

Viesti perille -hanke antoi erinomaiset lähtökohdat Vantaanjoen toimenpideohjelman toteuttamiselle ja VHVS:n ja Suomen vesiensuojeluyhdistysten Liiton viestinnän kehittämiseksi. Viestintäsuunnitelmassa luotu Helmi-Saukko oli olennainen osa ohjelman toteuttamista. VHVS tulee jatkamaan viestintähankkeessa saatuja kokemuksia ja viestintäsuunnitelman toteuttamista tulevina vuosina. Hankkeessa laadittu viestinnän toimintamalli ja sen toteuttamisesta saadut kokemukset ovat tarvittaessa sovellettavissa ja hyödynnettävissä

muillekin vesistöalueille ja monistettavissa muihin alueellisiin vesiensuojeluyhdistyksiin sekä Suomen Vesiensuojeluyhdistysten Liiton käyttöön.

Toimenpideohjelmassa esitetty lopullinen tavoite, saattaa vesistöalue hyvään ekologiseen tilaan viimeistään vuoteen 2027 mennessä, vaatii vielä työtä, jota on hyvä tästä jatkaa.

Tulevina vuosina VHVSY jatkaa tavoitteellisesti toimenpideohjelman toteuttamista viestintäsuunnitelmassa esitettyjen työkalujen avulla. Vuosittaiset tavoitteet listataan vuoden alussa yhdessä henkilökunnan kanssa ja jokaiselle toimenpiteelle nimetään vastuuhenkilö. Tiedottaminen pyritään jakamaan tasaisesti vuoden ympäri. Vantaanjoen toimenpideohjelmasta laadittua flyeriä ja toimenpideohjelmaa esitellään ja hankkeessa otettu lisäpainosta jaetaan yhdistyksen tilaisuuksissa yhteistyötahoille ja sidosryhmille myös tulevaisuudessa. Helmi-saukkoa hyödynnetään aktiivisesti kaikessa yhdistyksen tiedottamisessa.

Tässä hankkeessa toteutetun viestintäsuunnitelman ottaminen osaksi VHVSY:n viestintästrategiaa on nostanut yhdistyksen viestinnän uudelle tasolle. Viestintäsuunnitelman noudattaminen osana yhdistyksen perustoimintaa ja Vantaanjoen toimenpideohjelman eteenpäin viemiseksi on mahdollistanut tehokkaan kohderyhmätasoisien viestinnän. Oikealla tavalla eri kohderyhmille osoitettu viestintä takaa sen, että **viesti menee perille**.

Vantaanjoki sai toimenpideohjelman

Vantaanjoen vesistöalueen suojelemiseksi on keväällä 2017 laadittu toimenpideohjelma, jonka tavoitteena on saattaa vesistöalue hyvään ekologiseen tilaan vuoteen 2027 mennessä.

Toimenpideohjelma sisältää tavoitteita ja toimenpiteitä Vantaanjoen ja alueen järvien ja jokien veden laa-

Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys ry perustettiin keväällä 1963, kun Vantaanjoen varren kunnat ja teollisuuslaitokset päättivät vapaaehtoisesti lähteä torjumaan joen huolestuttavaa saastumista.

Viiden vuosikymmenen aikana veden laatu Vantaanjoessa ja sen sivuhaaroissa on selvästi parantunut, mutta tehtävää riittää edelleen. Merkittävien virkistyskäyttörajojensa lisäksi Vantaanjoki on tärkeässä asemassa pääkaupunkiseudun vedenhankinnan varavesijärjestelmänä ja toimii raakavesilähteenä, silloin kun Päijänne-tunneli ei ole käytössä.

dun parantamiseksi, alueen luonnonympäristön suojelemiseksi ja vesistöalueen monipuolisen virkistyskäytön kehittämiseksi.

Ohjelma on Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistyksen Vantaanjoki-neuvottelukunnan ja yhdistyksen hallituksen yhteinen tahdonilmaus vesistöalueen kehittämisen tavoitteista ja toimenpiteistä.

Tavoitteena on vakuuttaa alueen päättäjät vesistöalueen luonnonolojen säilyttämisen ja alueen asukkaiden lähivirkistysalueen kehittämisen tärkeydestä.

Lisäksi pyritään sitouttamaan eri toimijoita, tiivistämään yhteistyötä ja kannustamaan paikallista omaehtoista aktiivisuutta. Tärkeää on myös konkreettisten hankkeiden toteuttaminen. Vuonna 2018 on jo polkaistu käyntiin kaksi hanketta, ja tavoitteena on käynnistää syksyllä kolme lisää.

Mitä jokainen voi tehdä itse?

Taajamien osuus Vantaanjoen vesistöalueen pinta-alasta kasvaa koko ajan. Esimerkiksi Riihimäellä taajama-alueita on neljännes pinta-alasta. Lämpisemmillä pinoilla syntyy hulevesiä, jotka yhdessä talojen katoilta tulevien vesien kanssa johdetaan usein hulevesiverkostoon eli avo-ojiin ja putkiin ja edelleen Riihimäellä Vantaanjokeen tai Puujokeen.

Jokaisen taajama-asukkaan kotipihaan sadevesikaivo tai tontin rajaoja ovat osa hulevesiverkostoa. Auton tai maali-pensselin pesuvedet eivät kuulu sadevesiviemäriin. Kadun varren ritiläkaivoon ei sovi myöskään pudotella roskaa, sillä ennen pitkää ne päätyvät lähivesistöön.

Riihimäen keskusta-alueelta Vantaanjokeen purkautuvia hulevesiä on tutkittu. Niiden mukana jokeen päätyy paljon

kiintoainesta, ravinteita, bakteereita ja esimerkiksi auton renkaista murenneita haitta-aineita tai peltikattojen metalleja. Tämän kuorman vähentäminen on osa Vantaanjoen suojelua. Myös sinä voit siinä auttaa.

Nyt on hyvä aika tarkistaa hulevesien hallinta omalla kiinteistöllä. Vesien hyödyntäminen omalla tontilla on hyvä ratkaisu.

Kattovedet ovat hyvähappista vettä kasvien kasteluun. Kastelutarve vähenee myös, jos veden annetaan imeytyä maahan, eikä johdeta sitä pois kasvien ulottumattomiin.

Vantaanjoen toimenpideohjelman voit lukea kokonaisuudessaan osoitteessa www.vantaanjoki.fi

ANU OKSANEN JA HELI VAHTERA

Kirjoittajista Oksanen on Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistyksen toiminnanjohtaja ja Vahtera yhdistyksen limnologi.

Jälkiä saukosta Vantaanjoella

Koko Suomessa aina rauhoitettua saukkoa (lutra lutra) tavataan koko maassa, mutta monin paikoin vain satunnaisesti.

Nyt saukosta on kuitenkin nähty sen verran selviä jälkiä Riihimäen tietämissä, että sen uskotaan asustavan seudulla. Se on myös päätyntä Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistyksen maskottieläimeksi ja viestintähahmoksi.

Saukkohavaintoja toivovien sopii yrittää bongailla tasaisen ruskeaa turkiseläintä, jonka pituus vaihtelee puolen metrin ja metrin välillä. Komeuden kruunaa jopa puolen metrin pituinen, pyöreä, hyvin voimakas, tyvestä paksu häntä, ja kuonoa komistavat pitkät viiksikarvat. Jalat ovat lyhyet ja niissä on uimapoimut. Pienikorvainen eläin saattaa painaa 15 kiloa.

Saukon pesä on tavallisesti joen

törmässä. Sinne syntyy 2-5 poikasta huhti-toukokuussa. Pikkuiset seuraavat emoaan jopa puolitoista vuotta.

Saukko on aina rauhoitettu. Pyyntiin tarvitaan Suomen riisikeskuksen poikkeuslupa.

URPU-KAARINA YLI-LAURILA

KUVA: VANTAANJOEN JA HELSINGIN SEUDUN VESIENSUOJELUYHDISTYS

Helmi-saukko on vesiensuojeluyhdistyksen maskottieläin ja viestintähahmo.

Alueellinen yhteistyö...

MIELIPIDE

Lyhyesti

Timo Soinilla ovat sutkaukset vähissä

ULKOMINISTERI Timo Soini (sin) joutui myrskyn silmään osallistuttuaan muutamia viikkoja sitten virkamatkallaan Kanadan Ottawas-
sa abortin vastaiseen tilaisuuteen.

Kansainvälisen oikeuden professori Martin Scheinin kirjoitti Twitterissä, että ulkoministeri ei käytä yksilön sananvapautta vaan ilmaisee Suomen valtion kannan. Ulkoministeri Soini mokasi, sillä pääministeri Juha Sipilän (kesk) mukaan abortin vastustaminen ei ole hallituksen kanta. Ministereillä ei ole vapaa-aikaa, sillä ministrit ovat kellon ympäri virantoimituksessa. Soinilla ovat sutkaukset vähissä.

Aimo Cajanderin III hallituksen (1937–1939) ulkoministeri Rudolf Halsti joutui eroamaan vuoden 1938 marraskuussa arvosteltuaan päihytyneenä Adolf Hitleriä ja muita natsi-Saksan johtomiehiä. Pitäisikö Soinin tehdä samoin? On vähintäänkin välikysymyksen paikka.

Taito Taskinen
Kuopio

Ministeri ei ole yksityishenkilö

Jos Timo Soini (sin) ei olisi ministeri, vaan vaikkapa Iivisniemen lukion lehtori, olisiko hänet kutsuttu Kanadan-matkallaan uskonlahkon tilaisuuteen ja olisiko osallistumisesta kiinnostuttu lähes maailmanlaajuisesti? Jos olisi, silloin Soinin mielipide siitä, että hän osallistui abortin vastustukseen yksityishenkilönä, on oikea. Muussa tapauksessa – varsinkin edustaessaan Suomea ulkomailla – ulkoministeri on ministeri 24/7.

Ari Tielinen
Joensuu

Vantaanjoki

Vantaanjoki on tärkeä lähivirkistysalue

Tuomas Käyhkö kirjoitti (HS Mielipide 21.5.), ettei Vantaanjokea pidä käyttää viemärinä. Hän arvosteli joen tilaa kovin sanoin.

Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys aloitti työnsä joen hyväksi jo 1960-luvun alussa. Vuosikymmenien aikana joki on muuttunut viemäristä virkistyskeitaaksi, joka palvelee uimapaikkoineen, melontareitistöineen, luontopolkuihin ja kalastuspaikkoineen yli miljoonan ihmisen lähivirkistysalueena.

Vantaanjoen pistekuormitus on saatu vähennettyä viime vuosisadan puolivälin tilanteesta radikaalisti yhteistyössä kuntien ja vesilaitosten kanssa. Työ jatkuu edelleen, ja asioista viestitään eri toimijoiden välillä rehellisesti ja avoimesti.

Tällä hetkellä työtä tehdään joen suurimman kuormittajan

eli hajakuormituksen kuriin saamiseksi. Tämäkin työ on hyvässä vauhdissa ja yhteistyö osapuolten kesken kiitettävää.

Vanhankaupunginkoskella Helsingin kaupunki selvittää parhaillaan, miten kalatie saadaan kunnostettua entistä toimivammaksi. Vantaan ja Helsingin puhdistetut jätevedet johdetaan merialueelle, ei Vantaanjokeen. Lisäksi puhdistamoiden puhdistustulokset ovat huippuluokkaa.

Vantaanjoen ja sen sivujokien vedenlaatua seurataan säännöllisesti vesinäyttein ja jatkuvatoimisin mittauksin. Vasta ilmestynyt Vantaanjoen yhteistarkkailuraportti ei tue näkemystä joen hapatomista alueista. Useista lähteistä peräisin olevan ravinkuorman seurauksena joet ovat kuitenkin hyvin reheviä ja kuormittavat myös Itämeren.

Kalaistutukset ovat yksi keino

palvella virkistyskalastajia ja vähentää luonnonkantoihin kohdistuvaa kalastuspainetta. Joen kalakantojen hyväksi tehdään paljon muutakin työtä. Vesiensuojeluyhdistyksen suositussa, kuntienkin rahoittamassa Jokitalkkari-hankkeessa inventoidaan ja kunnostetaan lisääntymisalueita, poistetaan kulkuesteitä, siivotaan rantoja ja edistetään lasten ja nuorten luonto- ja kalastusharrastusta.

On myönteistä, että joen tila kiinnostaa ja siitä halutaan pitää huolta, mutta on myös tärkeää nostaa esille onnistumiset ja välttää perusteettomien uhkakuvien maalaamista. Työtä riittää edelleen, ja sitä on antoisinta tehdä hyvässä yhteistyössä eri toimijoiden välillä.

Anu Oksanen
toiminnanjohtaja
Vantaanjoen ja Helsingin seudun
vesiensuojeluyhdistys

Ei ole jokea väriin katsominen

YMPÄRISTÖ Virkistäjät ovat lähellä. Kaksi jokea, yhteensä 165 kilometriä uomaa rantoineen.

LEENA KOIVISTO
leena.koivisto@media.fi

Vantaanjoen ja Keravanjoen tarjoamista virkistäytymismahdollisuuksista on hiljattain kiikutettu päivitettyjä, painettuja esitteitä vesistöalueen kuntiin asukkaille jaettavaksi, kuten on tehty kohta 20 vuoden ajan.

Näinä googlettamisen ja mobiiliin ladattavien karttasovellusten luvattuina aikoinakin siihen on syynsä.

–Painotuotteita harkitaan tänä päivänä tarkasti, mutta näillä on aina menekkiä, sanoo ympäristöasiantuntija **Asko Särkelä** Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistyksestä.

–Ja mikä positiivisinta, missään en ole koskaan nähnyt yhdenkään esitteen lojuvan maassa.

Virkisty Vantaanjoella –esiteitä on nyt painettu 20000 kappaletta. Keravanjoesta vastaavia on 15000 lähivuosien kysyntää varten.

–Varsinaisia hot spoteja ovat olleet Vuosaaren kirjasto ja Vantaa-info Myyrmäessä. Niissä nämä menevät kuin hällä, Särkelä virnistää.

–Onhan nämä esimerkiksi kanoottisa käteviä, kun ei tarvitse sitten sukeltaa sitä pudonnutta puhelinta joen pohjasta, tuumii yhdistyksen

LEENA KOIVISTO

Toiminnanjohtaja Anu Oksanen ja ympäristöasiantuntija Asko Särkelä kertovat, että vesiensuojeluyhdistyksestä kysytään monenlaista aina kaivojen kulumisesta tulviin. –Kun tuntemattomasta numerosta tulee soitto, aina oikein odottaa, että mikähän jännä asia sieltä paljastuu, Särkelä innostuu.

toiminnanjohtajana viime syksynä aloittanut **Anu Oksanen**.

Hän heilauttaa Keravanjoki-lehtistä. Syntyperäinen vantaalainen kertoo asuneensa koko ikänsä lähellä tuota Vantaanjoen pisintä sivuhaaraa, nykyin kodista Nikinmäessä on sille linnuntietä vain noin sata metriä.

–Siellä on mahtava epävirallinen uimapaikka ja myös kanoottivuokrausta. Joen rannassa paikallinen asu-

kasyhdistyksen järjestää aina kaikki juhlaansa.

Vantaanjoen vaikutuspiirissä asuu lähes neljännes Suomen kansasta. Alueella on suhteellisen vähän vesistöjä, joten joella on suuri merkitys. Osalle asukkaista jokiympäristöt ovat tärkeitä keitaista, osalle eivät.

–Väittäisin, että on suuri joukko ihmisiä, jotka eivät edes tiedä, mikä joki se on, puhumattakaan esimerkiksi

siitä, mistä se lähtee, Särkelä sanoo.

Vantaalle joki on merkittävä rikkaus jo pelkästään kilometreinäkin mitattuna. Vantaan- ja Keravanjoen 165 kilometristä vajaa kolmannes, 50 kilometriä, solisee kaupungin alueella.

Vesiensuojeluyhdistys on tehnyt jo yli puoli vuosisataa töitä jokien vedenlaadun kohentamiseksi. Vantaanjoki on muuttunut ekologiselta tilal-

taan likaviemäristä tyydyttävään luokkaan.

–Uida voi hyvin, kunhan ei nyt ihan jätevedenpuhdistamon alapuolelle lähde porsuttamaan, Oksanen sanoo.

–Puhdistamoitakin on yhä vähemmän, Keravanjoella ei enää yhtään, kun viimein lähti Hyvinkään eteläpäästä Kaukasista. Vantaanjoen latvoilla niitä on Hyvinkään–Riihimäen alueella. Joen itäpuoliselta valuma-alueelta jätevedet johdetaan

Parempi kuin pilleri

–Ihminen saa luonnosta tutkitusti virkistystä. Luonto on tehokkaampi kuin mikään pilleri, **Anu Oksanen** muistuttaa.

Vantaanjoen ja Keravanjoen maksuttomien esitteiden avulla pääsee kartalle muun muassa koskista, kalastusmahdollisuuksista, melontareiteistä, ranta- ja laskeutumispaikeista, luontopoluista, tulentekopaikoista, laavuista, nähtävyyksistä, kulttuuriympäristöistä, pyöräreiteistä ja kahviloista. Eri mahdollisuudet on merkitty selkein symbolein ja kohteiden antia luonnehdittu lyhyesti.

–Uskon, että jos halutaan edelleen kehittää joen veden laatua ja virkistysmahdollisuuksia, edellytyksenä on, että ihmiset kokevat joen omakseen. Siksin olisi tärkeää, että oikeasti mentäisiin sinne jokirantaan. Omien elämysten kautta vahvistuu toive siitä, että joki voi hyvin.

► Jokesitteitä saa Vantaalla kirjastoista ja Vantaa-infoista. Lisätietoa joesta ja vesiensuojelusta: www.vantaanjoki.fi.

Etelä-Suomen helmi

- Vantaanjoen vesistöalue on pääkaupunkiseudun, keskisen Uudenmaan
- ja eteläisen Hämeen tärkein virkistys- ja ulkoilualue.
- 99,1 kilometrin mittainen joki lähtee Hausjärvellä sijaitsevista Lallujärvestä ja Erkylnjärvestä ja laskee mereen Helsingin Vanhankaupunginlahdessa. 65 km pitkä Keravanjoki alkaa Hyvinkään Ridasjärvellä ja yhtyy Vantaanjokeen Tammiston kohdalla Helsingin ja Vantaan rajalla.
- Vantaanjoen valuma-alueen kunnat ovat Helsinki, Vantaa, Tuusula, Nurmijärvi, Hyvinkää, Riihimäki, Hausjärvi, Loppi, Mäntsälä, Vihti, Järvenpää, Kerava, Sipoo ja Espoo.

Viikkiin keskuspuhdistamolle, Särkelä lisää.

Tavoitteena on nostaa jokien ekologinen tilanne vuoteen 2027 mennessä luokkaan ”hyvä”.

–Pistekuormitusta puhdistamoilta on saatu hyvin hillityksi, tällä hetkellä ykkösjuttu on hajakuormitus maataloudesta ja haja-asutuksesta, Oksanen kiteyttää.

–Se, mikä ihmisten silmiin

Keravanjoen varttakun kulkiessa osuu ja mielikuviin helposti jää, on veden ruskeus. Joki on luontaisesti savisamea, ei siitä koskaan mitään kristallivuoripuroa saada, mutta joitakin keinoja sameuteen ja eroosion torjuntaan olisi hyvä löytää.

Särkelä vinkkaa, että oikeammassa valossa veden näkee, kun ottaa sitä pulloon.

–Siinä se näyttää yllättävän kirkaalta.